

Briuselis, 2019 06 05
COM(2019) 531 final

KOMISIJOS ATASKAITA

Belgija

Pranešimas, parengtas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 126 straipsnio 3 dalį

KOMISIJOS ATASKAITA

Belgija

Pranešimas, parengtas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 126 straipsnio 3 dalį

1. ĮVADAS

Perviršinio deficito procedūra (PDP) nustatyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV, arba Sutartis) 126 straipsnyje. Ta procedūra plačiau išdėstyta Reglamente (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo¹, kuris yra Stabilumo ir augimo pakto (SAP) sudedamoji dalis. Konkrečios nuostatos euro zonos valstybėms narėms pagal perviršinio deficito procedūrą nustatytos Reglamente (ES) Nr. 473/2013².

Pagal SESV 126 straipsnio 2 dalį Komisija turi stebėti, kaip laikomasi biudžetinės drausmės pagal šiuos du kriterijus: a) ar planuojamo arba faktinio valdžios sektoriaus deficito santykis su bendroju vidaus produktu (BVP) viršija 3 % pamatinę vertę ir b) ar valstybės skolos santykis su BVP viršija 60 % pamatinę vertę, išskyrus atvejus, kai jis pakankamai mažėja ir patenkinamai sparčiai artėja prie pamatinės vertės.

SESV 126 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad, jei valstybė narė neatitinka reikalavimų pagal vieną ar abu tuos kriterijus, Komisija turi parengti pranešimą. Tame pranešime taip pat turi būti „atsižvelgiama, ar bendrojo šalies biudžeto deficitas yra didesnis už valstybės investicijų išlaidas, be to, įvertinami ir kiti svarbūs veiksniai, įskaitant valstybės narės vidutinės trukmės ekonomikos ir biudžeto būklę“.

Šiame pranešime, kuris laikomas pirmuoju PDP etapu, analizuojama, ar Belgija atitinka Sutartyje nustatytus deficito ir skolos kriterijus, deramai atsižvelgiant į ekonomines aplinkybes ir kitus svarbius veiksnius.

Remiantis 2019 m. kovo 29 d.³ Belgijos valdžios institucijų pateiktais ir vėliau Eurostato⁴ patvirtintais duomenimis, 2018 m. Belgijos valdžios sektoriaus deficitas pasiekė 0,7 % BVP, o skola – 102,0 % BVP, t. y. viršijo 60 % BVP pamatinę vertę. Biudžeto plano projekte numatoma, kad 2019 m. deficitas bus 1,0 % BVP, o skolos santykis – 100,2 % BVP. Tačiau

¹ OL L 209, 1997 8 2, p. 6. Pranešime taip pat atsižvelgiama į 2016 m. liepos 5 d. Ekonomikos ir finansų komiteto patvirtintas „Stabilumo ir augimo pakto įgyvendinimo sąlygas bei stabilumo ir konvergencijos programų formos ir turinio gaires“, kurios pateiktos

http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/legal_texts/index_en.htm.

² Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 473/2013 dėl euro zonos valstybių narių biudžeto planų projektų stebėsenos bei vertinimo ir perviršinio deficito padėties ištaisymo užtikrinimo bendrųjų nuostatų (OL L 140, 2013 5 27, p. 11).

³ Pagal Reglamentą (EB) Nr. 479/2009 valstybės narės du kartus per metus turi teikti Komisijai savo planuojamų bei faktinių valdžios sektoriaus deficito ir skolos lygių ataskaitas. Naujausi Belgijos duomenys pateikti <http://ec.europa.eu/eurostat/web/government-finance-statistics/excessive-deficit-procedure/edp-notification-tables>.

⁴ Eurostato pranešimas spaudai Nr. 67/2019, paskelbtas <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/9731224/2-23042019-AP-EN/bb78015c-c547-4b7d-b2f7-4fffe7bcdfad>.

Belgijos 2019 m. stabilumo programoje, kurią Komisija gavo 2019 m. balandžio 26 d., numatoma, kad deficitas bus 0,8 % BVP, o skolos santykis – 100,6 % BVP.

Pateikti duomenys rodo, kad 2018 m. Belgija nesilaikė skolos mažinimo kriterijaus⁵ (žr. 1 lentelę), nes iki kriterijaus susidarė 1,1 procentinio punkto BVP atotrūkis. Be to, taip pat prognozuojama, kad 2019 ir 2020 m. Belgija nesilaikys skolos mažinimo kriterijaus, nes, remiantis Komisijos 2019 m. pavasario prognoze, numatoma, kad 2019 m. skolos santykis su BVP išliks 1,7 procentinio punkto BVP didesnis už grindžiamą praeities rezultatais skolos mažinimo kriterijų, o 2020 m. – 1,9 procentinio punkto BVP didesnis už grindžiamą ateities perspektyvomis skolos mažinimo kriterijų. Pagal 2019 m. stabilumo programoje pateiktą scenarijų numatoma, kad nuo 2019 m. skolos kriterijaus bus laikomasi 2019 m. ateities perspektyvomis grindžiamą skolos mažinimo kriterijų viršijant 0,2 procentinio punkto, o 2020 m. – 0,6 procentinio punkto.

Tai, kad Belgija 2018 m. nesilaikė skolos mažinimo kriterijaus, yra *prima facie* įrodymas, kad yra susidaręs perviršinis deficitas, kaip apibrėžta Stabilumo ir augimo pakte, tačiau dar prieš atsižvelgiant į visus toliau išdėstomus veiksnus.

Todėl Komisija parengė šį pranešimą, kad visapusiškai įvertintų nukrypimą nuo skolos mažinimo kriterijaus ir Sutartyje nustatytos pamatinės vertės viršijimą, siekdama išnagrinėti, ar įvertinus visus svarbius veiksnus yra pagrindo pradėti perviršinio deficito procedūrą. Pranešimo 2 skirsnyje nagrinėjamas deficito kriterijus. 3 skirsnyje nagrinėjamas skolos kriterijus. 4 skirsnyje aprašomos viešosios investicijos ir kiti svarbūs veiksniai, taip pat įvertinama, kaip laikomasi reikalaujamo koregavimo plano siekiant vidutinio laikotarpio tikslo. Pranešime atsižvelgiama į 2019 m. gegužės 7 d. paskelbtą Komisijos 2019 m. pavasario prognozę ir Komisijos atliktą vėlesnių makroekonominių ir fiskalinių pokyčių vertinimą.

1 lentelė. Valdžios sektoriaus deficitas ir skola (% BVP)

		2015	2016	2017	2018	2019		2020	
						COM	SP	COM	SP
Deficito kriterijus	Valdžios sektoriaus balansas	-2,4	-2,4	-0,8	-0,7	-1,3	-0,8	-1,5	-0,2
Skolos kriterijus	Valdžios sektoriaus bendroji skola	106,4	106,1	103,4	102,0	101,3	100,6	100,7	98,5
	Atotrūkis nuo skolos mažinimo kriterijaus	neaktualu	neaktualu	1,3	1,1	1,7	-0,2	1,9	-0,6
	Struktūrinio balanso pokytis	0,6	0,0	0,8	0,0	0,0	0,5	-0,3	0,6
	Reikalaujamas MLSK	1,4	2,2	neaktualu	neaktualu	neaktualu	neaktualu	neaktualu	neaktualu

Šaltinis: 2019 m. stabilumo programa (SP) ir Komisijos 2019 m. pavasario prognozė (COM).

2. DEFICITO KRITERIJUS

Belgijos valdžios sektoriaus deficitas sumažėjo nuo 0,8 % BVP 2017 m. iki 0,7 % 2018 m. Remiantis Komisijos 2019 m. pavasario prognoze, 2019 m. deficitas padidės iki 1,3 %, bet

⁵ Ar laikomasi skolos kriterijaus, vertinama atsižvelgiant į trijų skirtingų konfigūracijų skolos mažinimo kriterijų: grindžiamą praeities rezultatais, grindžiamą ateities perspektyvomis ir patikslintą pagal ciklo poveikį.

vis dar neviršys Sutartyje nustatytos 3 % BVP pamatinės vertės. 2020 m., remiantis Komisijos prognoze ir darant prielaidą, kad politika nesikeis, deficitas dar padidės iki 1,5 % BVP.

Pagal daugiametę perspektyvą, įtrauktą į 2019 m. stabilumo programą, numatoma, kad deficitas stabilizuosis ir 2019 m. bus 0,8 %, o 2020 m. sumažės iki 0,2 %. 2018 m. gruodžio 18 d. atsistatydino Belgijos ministras pirmininkas. Nuo tada biudžetus, parengtus remiantis prielaida, kad politika nesikeis, priimdavo laikinoji vyriausybė. Todėl teikdama stabilumo programą vyriausybė neturėjo visų biudžeto galių pagal nacionalines konstitucines normas ir (arba) konvencijas. Nesant tokių galių stabilumo programoje pateikta biudžeto perspektyva nėra pagrįsta priimtomis arba pakankamai išsamiomis priemonėmis, kad būtų galima 2021 m. pasiekti vidutinio laikotarpio tikslą – struktūriniu požiūriu subalansuotą biudžetą. 2019 m. Komisijos prognozės ir stabilumo programos skirtumas atsiranda dėl kelių priemonių, kurios nebuvo įtrauktos į Komisijos prognozę, nes nėra priimtose ar pakankamai sukonkretintos arba laikomos laikinomis (jų taikymas pasibaigia 2018 m. ir 2019 m. jos nebetaikomos)⁶. 2020 m. skirtumas daugiausia priklauso nuo išlaidų sumažėjimo (–0,6 procentinio punkto BVP) ir pajamų padidėjimo (+0,2 procentinio punkto BVP), kurie nepagrįsti konkrečiomis papildomomis priemonėmis.

Taigi Belgija atitinka deficito kriterijų, kaip apibrėžta Sutartyje ir Reglamente (EB) Nr. 1467/97.

3. SKOLOS KRITERIJUS

2014 m. valstybės skola pasiekė aukščiausią lygį – 107,5 % BVP, o 2017 m. sumažėjo iki 103,4 %. 2018 m. skola toliau mažėjo iki 102,0 % BVP, daugiausia dėl pirminio pertekliaus ir mažėjančio neigiamo sniego gniūžtės efekto (mažesnių palūkanų mokėjimų ir didesnio nominaliojo BVP augimo), ir mažėjimą tik iš dalies atsvėrė didėjantis atsargų ir srautų koregavimas. Skolos dinamika išsamiau aptariama 4.2 skirsnyje.

Komisijos prognozėje numatoma, kad ateinančiais metais skola šiek tiek sumažės: 2019 m. iki 101,3 % BVP, o 2020 m. iki 100,7 %. Prognozuojama, kad vidutinį 1,3 procentinio punkto BVP metinį mažinimo poveikį, kurį daro pirminis perteklius ir sniego gniūžtės efektas, iš dalies atsvėrs didėjantis atsargų ir srautų koregavimas 2019–2020 m. Į šias projekcijas neįtrauktas galimas finansų sektoriaus turto pardavimo poveikis.

Pagal Belgijos 2019 m. stabilumo programą numatoma, kad 2019 m. pabaigoje skolos santykis sumažės iki 100,6 % BVP, o 2020 m. – iki 98,5 % BVP. Ši projekcija nuo Komisijos projekcijos, kuri buvo pagrįsta prielaida, kad politika nesikeis, skiriasi daugiausia dėl stabilumo programoje numatyto mažesnio, negu planuota, nominaliojo deficito, darant iš esmės panašias nominaliojo augimo prielaidas, ir šiek tiek mažesnio atsargų ir srautų koregavimo.

2014 m. birželio mėn. panaikinus perviršinio deficito procedūrą, Belgijai taikytas trejų metų pereinamasis laikotarpis, per kurį šalis turėjo atitikti skolos mažinimo kriterijų. Tas pereinamasis laikotarpis prasidėjo 2014 m. ir baigėsi 2016 m. Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, nuo 2017 m. taikomas standartinis skolos mažinimo kriterijus.

⁶ Žr. Belgijos 2019 m. stabilumo programos vertinimą.

Pateikti duomenys rodo, kad 2018 m. Belgija nesilaikė skolos mažinimo kriterijaus (žr. 1 lentelę), nes iki kriterijaus susidarė 1,1 % BVP atotrūkis. Prognozuojama, kad 2019 ir 2020 m. Belgija nesilaikys skolos mažinimo kriterijaus, nes, remiantis Komisijos 2019 m. pavasario prognoze, numatoma, kad 2019 m. ir 2020 m. skolos santykis su BVP toliau atitinkamai 1,7 % ir 1,9 % BVP viršys skolos mažinimo kriterijų.

Pagal 2019 m. stabilumo programoje pateiktą scenarijų numatoma, kad nuo 2019 m. skolos kriterijaus būtų užtikrintai laikomasi, nes 2019 m. Belgija (ateities perspektyvomis grindžiamą) skolos mažinimo kriterijų viršytų 0,7 % BVP, o 2020 m. jo tiksliai laikytųsi (0,0 %). 2018 m. stabilumo programoje buvo numatyta, kad skolos kriterijaus bus laikomasi nuo 2018 m. Prognozė skiriasi nuo Komisijos prognozės dėl deficito sumažėjimo, t. y. 0,5 % daugiau 2019 m. ir 1,3 % daugiau 2020 m., atsižvelgiant į tai, kad Komisijos prognozė grindžiama prielaida, kad politika nesikeis, o stabilumo programoje atspindimos planuojamos Belgijos pastangos 2021 m. pasiekti vidutinio laikotarpio tikslą (0,0 % BVP struktūrinį balansą), tačiau jos nėra pagrįstos pakankamai išsamiomis priemonėmis. Be to, skirtumas iš dalies atsiranda dėl to, kad 2019 m. numatomas didesnis atsargų ir srautų koregavimas, kurio neatsveria mažesnis koregavimas 2020 m.

Taigi atlikus analizę galima manyti, kad pagal 2018 m. galutinius duomenis, 2019 m. Komisijos pavasario prognozė ir 2019 m. stabilumo programą Sutartyje ir Reglamente (EB) Nr. 1467/97 nustatyto skolos kriterijaus *prima facie* nesilaikoma, kol neatsižvelgta į visus toliau nurodytus svarbius veiksnius.

2 lentelė. Skolos dinamika

	2015	2016	2017	2018	2019		2020	
	COM	COM	COM	COM	COM	SP	COM	SP
Valdžios sektoriaus bendrosios skolos santykis	106,4	106,1	103,4	102,0	101,3	100,6	100,7	98,5
Skolos santykio pokytis ^b (1 = 2 + 3 + 4)	-1,2	-0,3	-2,7	-1,4	-0,7	-1,4	-0,5	-2,1
<i>Prisideda:</i>								
• pirminis balansas (2)	-0,6	-0,4	-1,6	-1,6	-0,8	-1,3	-0,5	-1,8
• sniego gniūžtės efektas (3)	0,2	-0,6	-1,0	-0,4	-0,6	-0,9	-0,7	-0,9
<i>iš jų:</i>								
• palūkanų išlaidos	3,0	2,8	2,5	2,3	2,1	2,1	2,0	1,9
• realiojo BVP augimas	-1,7	-1,5	-1,7	-1,4	-1,2	-1,3	-1,2	-1,4
• infliacija (BVP defliatorius)	-1,0	-1,8	-1,7	-1,2	-1,5	-1,8	-1,6	-1,5
• atsargų ir srautų koregavimas (4)	-0,7	0,7	0,0	0,5	0,7	0,9	0,7	0,6
Pastabos:								
^a Proc. BVP.								
^b Bendrosios skolos santykio pokytį galima išskaidyti taip:								
$\frac{D_t}{Y_t} - \frac{D_{t-1}}{Y_{t-1}} = \frac{PD_t}{Y_t} + \left(\frac{D_{t-1}}{Y_{t-1}} \cdot \frac{i_t - y_t}{1 + y_t} \right) + \frac{SF_t}{Y_t}$								
<i>t</i> – laikas; <i>D</i> , <i>PD</i> , <i>Y</i> ir <i>SF</i> – atitinkamai valstybės skolos dydis, pirminis deficitas, nominalusis BVP ir atsargų ir srautų koregavimas, o <i>i</i> ir <i>y</i> yra vidutinės skolos sąnaudos ir nominalusis BVP augimas. Laužtiniuose skliaustuose esanti išraiška rodo sniego gniūžtės efektą, rodantį bendrą palūkanų išlaidų ir ekonomikos augimo poveikį skolos santykiui.								
Šaltinis: 2018 m. stabilumo programa (SP) ir Komisijos 2018 m. pavasario								

4. SVARBŪS VEIKSNIAI

SESV 126 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad Komisijos pranešime „taip pat atsižvelgiama, ar bendrojo šalies biudžeto deficitas yra didesnis už valstybės investicijų išlaidas, be to,

įvertinami ir kiti svarbūs veiksniai, įskaitant valstybės narės vidutinės trukmės ekonomikos ir biudžeto būklę“. Tie veiksniai išsamiau paaiškinti Reglamento (EB) Nr. 1467/97 2 straipsnio 3 dalyje, kurioje taip pat nustatyta, kad būtina tinkamai atsižvelgti „į visus kitus veiksnius, kurie, atitinkamos valstybės narės nuomone, yra svarbūs siekiant visapusiškai įvertinti, ar laikomasi deficito ir skolos kriterijų, ir kuriuos valstybė narė nurodė Tarybai ir Komisijai“.

Kai skolos kriterijaus akivaizdžiai nesilaikoma, svarbių veiksnių analizė yra ypač reikalinga, turint omenyje tai, kad veiksniai, kurių vyriausybė negali kontroliuoti, skolos dinamiką paveikia labiau nei deficitą. Tai pripažįstama Reglamento (EB) Nr. 1467/97 2 straipsnio 4 dalyje, kurioje nustatyta, kad vertinant, kaip laikomasi skolos kriterijaus, atsižvelgiama į svarbius veiksnius, nepriklausomai nuo nesilaikymo masto. Tuo atžvilgiu, vertinant, kaip laikomasi skolos kriterijaus, reikia atsižvelgti bent į šiuos tris pagrindinius aspektus (ir į juos buvo atsižvelgta anksčiau), turint omenyje jų poveikį skolos dinamikai ir tvarumui:

1. vidutinio laikotarpio tikslo arba koregavimo plano jo siekiant laikymąsi, kuris turėtų užtikrinti tvarumą arba sparčią pažangą siekiant tvarumo įprastomis makroekonominėmis aplinkybėmis. Kadangi nustatant kiekvienos šalies vidutinio laikotarpio tikslą būtina atsižvelgiama į skolos lygį ir numanomas įsipareigojimus, laikantis vidutinio laikotarpio tikslo arba koregavimo plano jo siekiant turėtų būti užtikrinta, kad skolos santykis priartėtų prie apdairaus lygio bent per vidutinį laikotarpį;
2. jau įgyvendintas arba struktūrinių reformų plane išsamiai apibūdintas struktūrinės reformos, kurios dėl savo poveikio ekonomikos augimui turėtų padidinti tvarumą vidutiniu laikotarpiu ir taip padėti pakankamai mažinti skolos santykį su BVP. Apskritai, laikantis vidutinio laikotarpio tikslo (arba koregavimo plano jo siekiant) ir įgyvendinant struktūrinės reformas (per Europos semestrą) įprastomis ekonominėmis sąlygomis tikimasi per bendrą poveikį pačiam skolos lygiui (įgyvendinant vidutinio laikotarpio tikslą pasiekus patikimą biudžeto būklę) ir ekonomikos augimui (vykdant reformas) pasiekti tvarią skolos dinamiką;
3. nepalankias makroekonominės sąlygas ir, visų pirma, mažą infliaciją, kurios gali trukdyti mažinti skolos santykį su BVP ir ypač apsunkinti SAP nuostatų laikymąsi. Dėl mažo infliacijos lygio valstybei narei sunkiau laikytis skolos mažinimo kriterijaus. Tokiomis sąlygomis, vertinant atitiktį skolos kriterijui pagrindinis svarbus veiksnys yra vidutinio laikotarpio tikslo arba koregavimo plano jo siekiant laikymasis.

Atsižvelgiant į šias nuostatas, tolesniuose poskirsiuose nagrinėjama: 1) vidutinio laikotarpio biudžeto būklė, įskaitant reikalaujamo koregavimo, kuriuo siekiama vidutinio laikotarpio tikslo, laikymosi ir viešųjų investicijų pokyčių vertinimą; 2) vidutinio laikotarpio valstybės skolos pozicijos pokyčiai, dinamika ir tvarumas; 3) vidutinio laikotarpio ekonominė būklė, įskaitant struktūrinių reformų įgyvendinimo pažangą; 4) kiti veiksniai, kuriuos Komisija laiko svarbiais, ir 5) kiti valstybės narės nurodyti veiksniai.

4.1. Vidutinio laikotarpio biudžeto būklė

Atliktas ex post vertinimas, kaip Belgija laikosi prevencinės dalies, parodė, kad nėra pakankamai tvirtų įrodymų, kad būtų galima daryti išvadą, jog 2018 m., taip pat 2017 ir 2018 m. (vertinant kartu) buvo smarkiai nukrypta nuo Belgijos koregavimo plano siekiant vidutinio laikotarpio tikslo. Dėl fiskalinio koregavimo 2019 m., taip pat 2018 ir 2019 m.

(vertinant kartu) kyla rizika, kad bus labai nukrypta nuo Belgijai taikomų prevencinės dalies reikalavimų.

Nominalusis, struktūrinis balansas ir koregavimas siekiant vidutinio laikotarpio tikslo

Nominalusis balansas

Belgijos nominalusis deficitas sumažėjo nuo 0,8 % BVP 2017 m. iki 0,7 % 2018 m. Tiek pajamų, tiek išlaidų ir BVP santykis padidėjo atitinkamai 0,4 ir 0,2 procentinio punkto BVP.

Vidutinio laikotarpio tikslas ir struktūrinis balansas

2019 m. stabilumo programoje Belgijos valdžios institucijos patvirtino savo vidutinio laikotarpio tikslą – struktūriniu požiūriu subalansuotą biudžetą. Vidutinio laikotarpio tikslas, regis, yra pakankamai griežtas iš pažiūros įprastomis ekonominėmis sąlygomis siekiant užtikrinti skolos taisyklių laikymąsi vidutiniu ir ilguoju laikotarpiais. 2019 m. stabilumo programoje Belgija nukėlė planus jį pasiekti iš 2020 į 2021 m. Remiantis stabilumo programa, kad vidutinio laikotarpio tikslas būtų pasiektas, reikėtų pastangų, kurios sudarytų 0,9 % BVP. Pagal Komisijos 2019 m. pavasario prognozę reikėtų didesnių pastangų (1,4 % BVP) dėl skirtingo (didesnio) apskaičiuoto 2018 m. struktūrinio deficito. Be to, Komisijos prognozėje numatoma, kad 2019 m. struktūrinis balansas nesikeis, o 2020 m., t. y. paskutiniaisiais Komisijos projekcijų metais, sumažės 0,3 procentinio punkto BVP, jei politika nesikeis. Vyriausiosios finansų tarybos duomenimis, jei politika nesikeis, 2021 m. balansas pablogės dar 0,4 % BVP⁷. Todėl, norint pasiekti vidutinio laikotarpio tikslą 2021 m., po 2019 m. gegužės mėn. rinkimų kita vyriausybė turės imtis esminių papildomų priemonių.

Rekomenduojamo koregavimo siekiant vidutinio laikotarpio tikslo laikymasis

2017 m. liepos 11 d. Taryba rekomendavo Belgijai 2018 m. toliau dėti dideles fiskalines pastangas pagal Stabilumo ir augimo pakto prevencinės dalies reikalavimus, atsižvelgiant į poreikį stiprinti vykstantį atsigavimą ir užtikrinti Belgijos viešųjų finansų tvarumą. Pagal bendrai sutartą koregavimo matricą taikant Stabilumo ir augimo paketą, tas koregavimas reiškė reikalavimą užtikrinti, kad grynujų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų nominalusis augimas 2018 m. neviršytų 1,6 %. Tai atitiktų bent 0,6 % BVP struktūrinį koregavimą. Be to, Taryba konstatavo, kad, vertinant 2018 m. biudžeto plano projektą, o vėliau – 2018 m. biudžeto rezultatus, reikėtų tinkamai atsižvelgti į tikslą siekti fiskalinės krypties, kuri padėtų stiprinti vykstantį atsigavimą ir užtikrinti viešųjų finansų tvarumą. Remdamasi Komisijos atliktu Belgijos ekonomikos atsigavimo tvirtumo vertinimu, padarytu rengiant nuomonę dėl Belgijos 2018 m. biudžeto plano projekto, ir kartu deramai atsižvelgdama į jos tvarumo uždavinius, 2018 m. liepos 13 d. Taryba pažymėjo, kad tuo klausimu nereikia atsižvelgti į jokių papildomus elementus.

2018 m., remiantis galutiniais duomenimis ir Komisijos prognoze, pirminių valdžios sektoriaus išlaidų, atėmus diskrecines pajamų priemones ir vienkartinės priemones, augimas viršijo išlaidų kriterijų ir lėmė 0,7 % BVP atotrūkį, rodantį didelį nukrypimą. Apskaičiuota, kad 2018 m. struktūrinis balansas išliko lygus nuliui ir, palyginti su rekomenduojamomis pastangomis, susidarė 0,6 % BVP atotrūkis, taip pat rodantis didelį nukrypimą.

⁷ Vyriausioji finansų taryba (2019), nuomonė 'Trajectoire budgétaire en préparation du Programme de Stabilité 2019-2022'. Remiantis Federalinio planavimo biuro pateiktais duomenimis.

Nors matoma mažėjimo tendencija, vis dar neaišku, kaip vertinti labai padidėjusias (maždaug ½ % BVP kiekvienais metais) avansines įmonių pelno mokesčio įmokas, surinktas 2017 ir 2018 m. Šios pajamos akivaizdžiai padidėjo dėl dviem etapais (2017 ir 2018 m.) įvestų daug didesnių priemonių už nesumokėtas avansines mokesčio įmokas. Dėl šios priemonės visam laikui keičiasi periodinių pajamų surinkimo laikas: bent iš dalies mokesčių surinkimo sistema pereina nuo *ex post* mokestinių įpareigojimų vykdymo prie avansinių mokesčio įmokų, todėl 2017 ir 2018 m. mokestinių pajamų surinkimas išimtinai ir laikinai rekordiškai išaugo. Remdamasi 2019 m. pavasario prognozės pagrindiniu scenarijumi ir taikydama tą pačią metodiką kaip ir pernai, Komisija laikėsi nuomonės, kad bet koks mokesčių surinkimas, viršijant tendenciją, turėjo būti laikomas vienkartinėmis, laikinomis pajamomis, kurias ilgai nuo 2019 m. atvers mažesnės mokestinės pajamos. Kitose analizėse, pvz., Belgijos nacionalinio banko analizėje, 2017 ir 2018 m. pajamų iš pelno mokesčio dalies padidėjimas laikomas laikinu, o vyriausybė susidariusį padidėjimą laiko struktūriniu. Vis dėlto, net atsižvelgus į tuos neaiškumus ir į tai, kad tiek 2017 m., tiek 2018 m. visas padidėjimas buvo struktūrinis, regis, 2017 ir 2018 m. (vertinant kartu) buvo didelis nukrypimas. Kartu, atsižvelgus į tuos neaiškumus, 0,25 % BVP ribos viršijimas atrodo labai mažas, kad nukrypimas būtų laikomas dideliu. Atsižvelgdama į neaiškumą, susijusį su šiais skaičiais, Komisija pripažįsta, kad negalima atmesti nei pagerėjimo, nei pablogėjimo rizikos ir kad stabilų ilgalaikio poveikio vertinimą bus galima pateikti tik po kurio laiko, o galutiniai 2019 m. įmonių pelno mokesčio duomenys bus pirmas aiškus poveikio masto rodiklis.

Kartu vertinant 2017 ir 2018 m., dėl skirtingų 2017 m. rodiklių skirtingai vertinami išlaidų kriterijaus ir struktūrinio balanso duomenys. Kalbant apie išlaidų kriterijų, stebimas 0,6 % BVP atotrūkis, rodantis didelį nukrypimą. Kalbant apie pastangas, susijusias su struktūriniu balansu, stebimas 0,1 % BVP atotrūkis, rodantis tam tikrą nukrypimą. Sprendimas vertinti 2017 ir 2018 m. kartu pagrįstas atskirais 2018 ir 2017 m. vertinimais. 2018 m. rodiklių vertinimas jau aptartas pirmiau. 2017 m. pirminių valdžios sektoriaus išlaidų, atėmus diskrecines pajamų priemones ir vienkartinės priemones, augimas Belgijoje viršijo išlaidų kriterijų maždaug 0,5 % BVP. Kita vertus, Belgijos struktūrinis balansas pagerėjo daugiau kaip 0,8 % BVP ir viršijo tiems metams Tarybos rekomenduotą struktūrinį koregavimą (patikslintą siekiant atsižvelgti į neįprastų įvykių poveikį) bent 0,58 % BVP. Taigi, remiantis struktūrinio balanso kriterijumi, susidarė teigiamas maždaug 0,3 % BVP nukrypimas. Siekiant 2017 m. užtikrinti maždaug 0,7 % BVP skirtumą tarp abiejų prevencinės dalies kriterijų, reikia atlikti bendrą vertinimą, kuriame būtų atsižvelgiama į šiuos veiksnius:

- teigiamą mažesnių palūkanų išlaidų pokyčių poveikį struktūriniui balansui (0,3 procentinio punkto BVP), dėl kurio pagerėja fiskalinių pastangų, grindžiamų struktūriniu balansu, tačiau neturinčių poveikio išlaidų kriterijaus laikymuisi, vertinimas. Laikoma, kad pastarasis tinkamiau atspindi pagrindines fiskalines pastangas;
- neigiamą didesnės infliacijos poveikį (1,9 % BVP defliatorius), palyginti su numatyta infliacija (1,5 % BVP defliatoriaus prognozė), išlaidų kriterijui, palyginti su struktūriniu balansu (0,1 procentinio punkto BVP). Socialinės išmokos ir viešojo sektoriaus darbo užmokestis yra indeksuojami pagal faktinę, o ne numatomą infliaciją. Tačiau didesnė infliacija taip pat teigiamai veikia mokestines pajamas. Išlaidų kriterijus apima tik ankstesnį poveikį, todėl nepakankamai įvertinama bendra fiskalinė būklė;

- nenumatytas pajamas, kurios naudingos struktūriniam balansui, bet ne išlaidų kriterijui. Tuo atžvilgiu 2017 m. Belgijoje buvo pasiektas aukščiausias verslo ciklo taškas. Todėl atsirado nenumatytų pajamų (atitinkančių maždaug 0,1 % BVP), daugiausia dėl tiesioginių ir netiesioginių mokesčių pajamų augimo, viršijančio standartinį elastingumą;
- galiausiai vis dar išliekanti neaiškumą, kaip vertinti labai padidėjusias 2017 ir 2018 m. surinktas įmonių pelno mokesčio įmokas (maždaug 0,5 % 2017 m. ir 0,7 % BVP 2018 m.). 2017 m. pradėtos taikyti didesnės priemokos už nesumokėtas avansines mokesčio įmokas. Dėl jų visam laikui keičiasi periodinių pajamų surinkimo laikas: bent iš dalies mokesčių surinkimo sistema pereina nuo *ex post* mokestinių įpareigojimų vykdymo prie avansinių mokesčio įmokų, todėl mokestinės pajamos išimtinai ir laikinai rekordiškai išauga. Šiuo klausimu Komisija 2018 m. gegužės mėn. ataskaitoje pagal 126 straipsnio 3 dalį pareiškė išlygą dėl stebimo pelno mokesčių padidėjimo pobūdžio. 2019 m. pavasario prognozėje Komisija laikėsi nuomonės, kad 2017 ir 2018 m. buvo vienkartinis 0,5 % BVP pajamų padidėjimas, kurį ilgainiui vėlesniais metais atsvers mažesnės mokestinės pajamos. Nuo 2018 m. mokesčių surinkimas struktūriškai padidėjo dar 0,2 % BVP.

Šiuo atveju 2019 m. stabilumo programoje pelno mokesčio dalies padidėjimas laikomas struktūriniu. Komisija pripažįsta, kad tokia galimybė vis dar yra. Priemonės nuolatinio poveikio *ex post* padidėjimas pagerintų pagrindinės biudžeto būklės vertinimą. Todėl Komisijos 2019 m. pavasario prognozėje pateikta palyginti konservatyvi pozicija yra svarbus veiksnys, kurį reikia turėti omenyje atliekant bendrą vertinimą, atsižvelgiant į papildomų pajamų dydį (apie 0,5 % BVP 2017 m. ir 0,7 % BVP 2018 m.), taip pat į didelį jų neapibrėžtumą.

Esant tokiam neapibrėžtumui, taip pat remiantis pernykšte analize, dėl tokio bendram vertinimui svarbaus veiksnio (atsižvelgiant tiek į papildomų pajamų dydį, tiek į didelį neapibrėžtumą, susijusį su jų laikinumo mastu) rengiant šį pranešimą sunku nuspręsti, kokio dydžio yra nukrypimas nuo koregavimo plano siekiant vidutinio laikotarpio tikslo 2018 m., taip pat 2017 ir 2018 m. (vertinant kartu).

Su Belgijos 2019 m. biudžeto plano projektu buvo pateiktas oficialus prašymas dėl lankstumo pagal prevencinę dalį taikymo pagal Bendrai sutartą poziciją dėl lankstumo taikant Stabilumo ir augimo paklą, kurią 2016 m. vasario mėn. patvirtino ECOFIN taryba. Belgija paprašė leisti laikinai nukrypti nuo koregavimo plano siekiant vidutinio laikotarpio tikslo, atsižvelgiant į įgyvendinamas dideles struktūrines reformas, turėsiančias teigiamą poveikį ilgalaikiam viešųjų finansų tvarumui. Visos svarbios dalys jau įtvirtintos teisės aktais, o 2019 m. stabilumo programoje išsamiai išdėstytas įtikinamas įgyvendinimo tvarkaraštis. Prašyme dėl lankstumo, susijusio su struktūrinėmis reformomis, nurodyta pensijų reforma, mokesčių perkėlimas, pelno apmokestinimo reforma, darbo rinkos reforma ir viešojo administravimo reforma. Prašymas dėl laikino nukrypimo turėtų būti pateiktas metais, einančiais prieš metus, nuo kurių pradėdama taikyti išlyga, todėl Komisija įvertino atitiktį tinkamumo kriterijams, kad išlygą dėl struktūrinių reformų būtų galima taikyti nuo 2019 m. Komisijos 2019 m. pavasario prognozėje nurodyta, kad Belgija 2019 m. toliau laikysis minimalaus kriterijaus, užtikrinančio patikimumo ribą iki 3 % BVP deficito ribos. Tuo pagrindu Komisija mano, kad Belgija atitinka reikalavimus, kad dėl struktūrinių reformų jai būtų galima leisti 2019 m. laikinai nukrypti 0,5 % BVP. Atsižvelgiant į tą lankstumą, numatoma, kad Belgija užtikrins

metinį struktūrinį koregavimą siekiant vidutinio laikotarpio tikslo – 0,1 % BVP 2019 m., kuris atitinka gryųjų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų nominalųjį augimą, neviršijantį 2,8 %.

Komisijos pavasario prognozėje numatoma, kad 2019 m. išlaidų augimas 0,4 % BVP viršys kriterijų, o tai rodo tam tikrą nukrypimą. Savo ruožtu struktūrinis balansas turėtų išlikti stabilus, o tai rodo tam tikrą nukrypimą (–0,1 % BVP) nuo rekomenduojamo struktūrinio koregavimo. 2018 ir 2019 m. (vertinant kartu) išlaidų kriterijus rodo didelio nukrypimo riziką – vidutiniškai 0,6 % BVP nukrypimą. Remiantis Komisijos prognoze, numatomas vidutinis struktūrinio balanso nukrypimas per tą patį laikotarpį siekia –0,3 % BVP, – tai taip pat rodo didelio nukrypimo riziką. Taigi bendras vertinimas patvirtina, kad 2018 ir 2019 m. (vertinant kartu) yra didelė nukrypimo rizika.

2020 m. reikalaujama, kad Belgija užtikrintų, kad metinis struktūrinis koregavimas siekiant vidutinio laikotarpio tikslo taptų gryųjų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų nominaliuoju augimu, neviršijančiu 1,6 % ir atitinkančiu 0,6 % BVP struktūrinį koregavimą. Remiantis Komisijos 2019 m. pavasario prognoze, numatoma, kad nominaliųjų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų, atėmus diskrecines pajamų priemones ir vienkartinės priemones, augimas 2020 m. viršys taikytiną 1,3 % BVP išlaidų kriterijų, o tai rodo didelio nukrypimo riziką. Numatoma, kad 2020 m. struktūrinis balansas pablogės 0,3 procentinio punkto BVP, o tai taip pat rodo didelio 0,9 % BVP nukrypimo riziką.

Pagal bendrą vertinimą šiuo metu 2019 ir 2020 m. numatomas didelis nukrypimas nuo koregavimo plano siekiant vidutinio laikotarpio tikslo, todėl kyla rizika, kad bus nesilaikoma pakto prevencinės dalies reikalavimų.

1 langelis. Lankstumas pagal prevencinę dalį

Atsižvelgdama į pastaraisiais metais Komisijos vykdytą fiskalinę priežiūrą, Belgija pasinaudojo pagal Stabilumo ir augimo pakta (SAP) numatytais lankstumo sąlygomis ir leistinomis ribomis. Pagal Reglamentą (EB) Nr. 1466/97 nuostatas papildomos išlaidos yra priimtinos, jeigu tai yra neįprastas įvykis, viešiesiems finansams daromas didelis poveikis, o leidžiant laikinai nukrypti nuo koregavimo plano, kuriuo siekiama vidutinio laikotarpio tikslo, tvarumui nebūtų pakenkta. Tuo remdamasi, 2015–2017 m. Belgija pasinaudojo bendra beveik 763 mln. EUR, arba 0,18 % BVP, leistina riba. Belgijai suteiktas lankstumas buvo svarbus veiksnys siekiant užtikrinti, kad SAP prevencinės dalies (iš esmės) būtų laikomasi, remiantis galutiniais duomenimis, ypač 2015, 2016 ir 2017 m. Ar laikomasi prevencinės dalies reikalavimų, taip pat įvertino Komisija, nes tai yra pagrindinis švelninamasis veiksnys, leidžiantis nepradėti perviršinio deficito procedūros, nors *prima facie* nesilaikoma skolos mažinimo kriterijaus.

2015 m. Belgijai buvo suteiktas 0,03 % BVP lankstumas papildomoms išlaidoms, susijusioms su išskirtiniu pabėgėlių srautu, padengti.

2016 m. Belgijai buvo suteiktas 0,13 % BVP lankstumas: 0,08 % BVP reikalavimus atitinkančioms papildomoms išlaidoms, susijusioms su išskirtiniu pabėgėlių srautu, padengti ir 0,05 % BVP su saugumu susijusioms priemonėms dėl didelės terorizmo grėsmės.

2017 m. Belgijai buvo suteiktas 0,02 % BVP lankstumas dėl su saugumu susijusių priemonių.

Komisija įvertino, kad 2019 m. Belgijai galima leisti 0,5 % BVP laikinai nukrypti nuo

koregavimo plano siekiant vidutinio laikotarpio tikslo dėl įgyvendinamų didelių struktūrinių reformų, turėsiančių teigiamą poveikį ilgalaikiam viešųjų finansų tvarumui (struktūrinių reformų išlyga).

Viešosios investicijos

Prognozės laikotarpiu numatoma, kad viešosios investicijos išliks stabilios ir sudarys 2,4 % BVP. Nuo 2009 iki 2016 m. viešosios investicijos buvo mažesnės nei valdžios sektoriaus deficitas. 2017 m. valdžios sektoriaus deficitas buvo mažesnis už investicijų santykį ir nuo tada toks išliko.

Federalinė vyriausybė vykdo Nacionalinį strateginių investicijų paketą, pagal kurį numatoma gerokai padidinti investicijas į infrastruktūrą. Juo siekiama nustatyti kliūtis privačioms investicijoms ir paspartinti investavimą į pagrindines sritis sutelkiant privačiąsias (55 %) ir viešąsias (45 %) lėšas. Prie iniciatyvos gali prisijungti regionai ir bendruomenės.

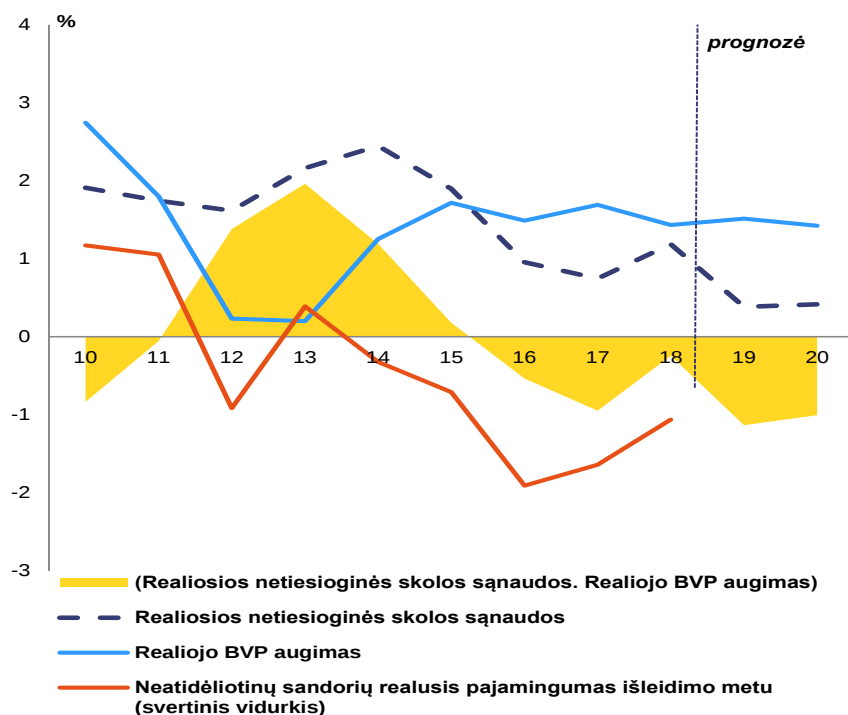
4.2. Vidutinio laikotarpio valstybės skolos pozicija

Skolos dinamika

1997–2007 m. Belgijos valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP sumažėjo 36 procentinių punktų dėl didelio (tačiau palaipsniui mažėjančio) pirminio pertekliaus. Tokią ilgalaikę skolos mažinimo tendenciją sustabdė 2008 m. finansų ir ekonomikos krizė. 2007 m. pabaigoje Belgijos valdžios sektoriaus skola buvo 87 % BVP. 2014 m. ji padidėjo iki 107 % BVP – 20 procentinių punktų, palyginti su 27 procentinių punktų padidėjimu euro zonoje.

Pagrindiniais padidėjimo veiksniais nebelikus ankstesnio pirminio pertekliaus 2007–2014 m. buvo skolą didinantis sniego gniūžtės efektas (+10,5 procentinio punkto) ir atsargų ir srautų koregavimas (+9,4 procentinio punkto) (žr. 1 diagramą). Sniego gniūžtės efektas parodo, kaip nuo 2008 m. palūkanų išlaidos paprastai viršydavo nominalųjį augimą. Tačiau 2008–2015 m. šios dinamikos metinis didinimo poveikis buvo vidutiniškai 1,4 procentinio punkto, panašiai kaip ir 1997–2007 m., nes mažesnio nominaliojo augimo vardiklio poveikį atsvėrė skaitiklio poveikis, atsirandantis dėl mažesnių palūkanų išlaidų, palyginti su BVP. Pastarasis santykis po 2007 m. toliau mažėjo, nes nuolat mažėjančiomis palūkanų normomis buvo atsvertas didėjantis skolos santykis. Dėl tolesnio palūkanų išlaidų mažėjimo 2016 m. pirmą kartą nuo 2011 m. šiek tiek sumažėjo sniego gniūžtės efektas.

1 diagrama. Veiksniai, lemiantys sniego gniūžtės efektą valstybės skolai

Dėl atsargų ir srautų koregavimo 2008 ir 2011 m., kai Belgijos valstybė turėjo įsikišti į finansų sistemą, labai padidėjo skola. 2008 m. valdžios institucijos teikė paramą „Fortis“, KBC, „Dexia“ ir „Ethias“. 2011 m. Belgijos valstybė įsigijo „Dexia Belgium“, dabar – bankas „Belfius“. Susigrąžinus finansų sektoriaus gelbėjimo valstybės lėšomis dalį 3,9 % BVP sumažėjo atsargų ir srautų koregavimas 2012–2017 m. Likusios dalys – 7,8 % „BNP Paribas“, 100 % „Belfius“, 100 % draudimo įmonės „Ethias“ (įskaitant regionų ir vietos valdžios institucijų dalis) ir 51,4 % banko „Dexia“ akcijų. 2018 m. finansų įstaigų mokami dividendai sudarė maždaug 0,2 % BVP.

Nuo 2017 m. sparčiau kaupęsis teigiamas pirminis perteklius tapo pagrindiniu skolos santykio mažėjimo veiksniu. Tai rodo, kad, siekiant užtikrintai mažinti skolą ir laikytis skolos mažinimo kriterijaus, būtina grįžti prie didelio pirminio pertekliaus.

2018 m. skolą didinantis 0,5 % BVP atsargų ir srautų koregavimas iš esmės atitinka sukauptų ir sumokėtų palūkanų skirtumą.

Remiantis Komisijos 2019 m. pavasario prognoze, skolos santykis su BVP 2019 m. sumažėtų 0,7 procentinio punkto iki 101,3 % BVP. Dėl BVP defliatoriaus padidėjimo ir palūkanų išlaidų sumažėjimo 0,8 % BVP pirminį perteklių ir mažėjantį 0,6 % BVP neigiamą sniego gniūžtės efektą iš dalies atsveria didėjantis atsargų ir srautų koregavimas. Panaši tendencija numatoma 2020 m. – tais metais skola sumažėtų iki 100,7 % BVP, jei politika nesikeis.

Palūkanų išlaidos

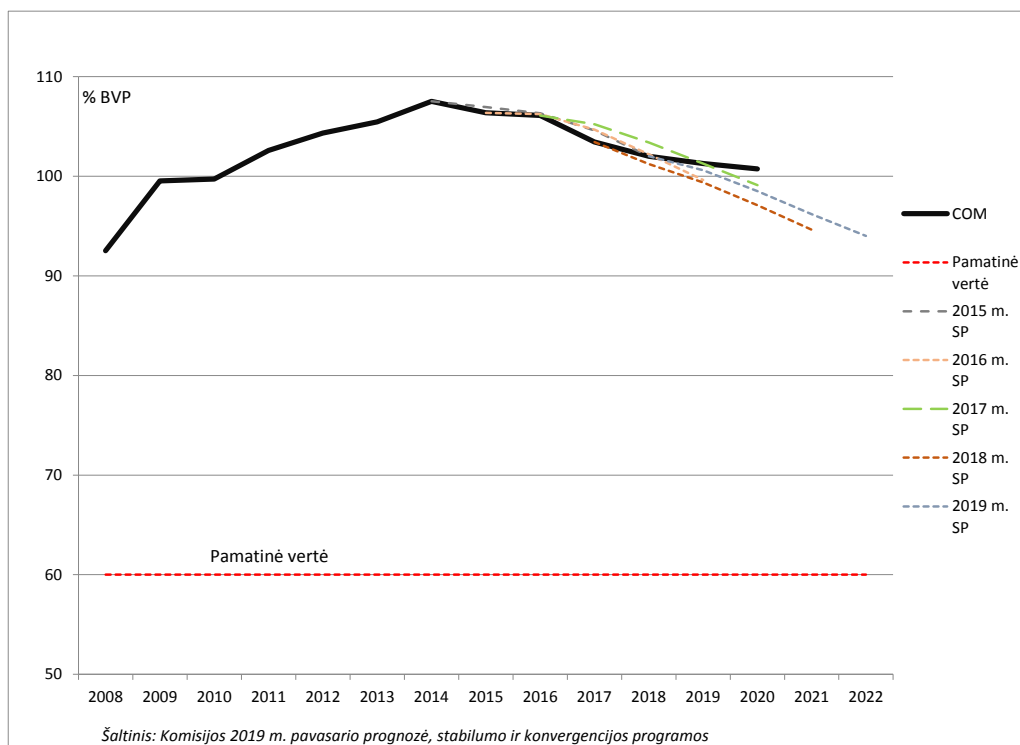
Belgijos skolos priemonių palūkanų normos yra kaip niekada mažos ir atitinka bendrą tendenciją euro zonoje. Dešimties metų termino obligacijų pelningumas per pirmąjį 2019 m. ketvirtį vidutiniškai buvo 0,57 %. Belgijos ir Vokietijos obligacijų skirtumas keletą metų iš esmės liko nepakitęs. 2016, 2017, 2018 m. ir 2019 m. pirmą ketvirtį jo vidurkis atitinkamai buvo 37, 41, 35 ir 53 baziniai punktai, palyginti su didžiausiu rodikliu – 366 baziniais

punktais – 2011 m. lapkričio mėn. pabaigoje. Negrąžintos skolos daliai taikoma numanoma palūkanų norma pastaraisiais metais nuolat mažėjo: nuo 4,6 % 2007 m. iki 2,4 % 2018 m. Numatoma, kad ji toliau mažės iki 2,2 % 2020 m.

Skolos tvarumas

Belgijos valdžios institucijos pasinaudojo palankiomis rinkos sąlygomis ir refinansavo negrąžintą skolą daug žemesnėmis palūkanomis gerokai ilgesniam terminui. 2018 m. vidutinis ilgalaikių skolos vertybinių popierių emisijos terminas išliko ilgas – 14,8 m. (15,0 metų 2017 m. ir 17,5 metų 2016 m.), o vidutinis svertinis pelningumas buvo 0,95 % (0,9 % 2017 m. ir 0,8 % 2016 m.). Todėl vidutinis viso federalinio skolos portfelio⁸ terminas 2018 m. pabaigoje pailgėjo iki 9,6 metų⁹. Tai rekordiško ilgumo terminas, palyginti su maždaug 6 metų terminu iki 2009 m. ir 8 metų terminu 2015 m. pabaigoje¹⁰. Rizika¹¹, kad bus peržiūrėta 12 mėnesių ir 60 mėnesių norma, taikoma federalinei skolai, smarkiai sumažėjo nuo atitinkamai 20,3 % ir 56,8 % 2012 m. pabaigoje iki atitinkamai 16,0 ir 40,1 % 2018 m.¹². Dabar atrodo, kad trumpuoju laikotarpiu Belgijai nekyla finansiškai nepalankių sąlygų rizika. Jei palūkanų normos pradėtų kilti, didelis įsiskolinimo lygis reikštų, kad ilginiui palūkanų išlaidos smarkiai išaugtų, nors dėl didelio vidutinio termino tas smarkus augimas būtų tik laipsniškas.

2 diagrama. Skolos projekcijos tolesnėse stabilumo programose (% BVP)

⁸ Federalinė skola sudaro 84,6 % valdžios sektoriaus skolos.

⁹ Belgijos skolos agentūra, „2018-2019 Review outlook“.

¹⁰ Belgijos skolos agentūra, „2018-2019 Review outlook“.

¹¹ Negrąžintos skolos, kurios terminas sueina nustatytą laikotarpį arba kuri priklauso nuo palūkanų normų pokyčių dėl kintamos palūkanų normos, dalis.

¹² Belgijos skolos agentūra, „2018-2019 Review outlook“.

Neatsparumas galimiems nominaliojo augimo ir palūkanų normų sukrėtimams, taip pat nepalankus atskaitos taškas vidutiniu laikotarpiu kelia didelį pavojų tvarumui. Jei politika nesikeis, numatoma, kad skolos lygis 2029 m. padidės ir pasieks aukščiausią tašką – 103,4 % BVP¹³, taigi liks gerokai didesnis už Sutartyje nustatytą 60 % BVP ribą. Visiškai įgyvendinus stabilumo programą, skola iki 2029 m. imtų mažėti, tačiau 2029 m. viršys 60 % BVP pamatinę vertę. Vis dėlto vidutinio laikotarpio tikslui pasiekti reikia didelių fiskalinių pastangų, atsižvelgiant į tai, kad nesikeičiant politikai 2019 m. struktūrinis deficitas turėtų siekti 1,4 % BVP.

Galiausiai valstybės skolos tvarumą taip pat lemia ir ekonomikos augimo potencialas. Kaip aprašyta pirmiau, augimo potencialas sumažėjo nuo praėjusio amžiaus dešimtojo dešimtmečio pradžios laipsniškai mažėjant bendram gamybos veiksnių našumo augimui. Tai parodo struktūrinių reformų įgyvendinimo svarbą siekiant paskatinti potencialų augimą. Reformų įgyvendinimo pažanga aptariama 4.3 skirsnyje.

4.3. Vidutinio laikotarpio ekonominė būklė

Nepaisant pastaruoju metu sulėtėjusio ekonomikos augimo, makroekonominės sąlygos vis dar yra palankios ir nėra laikytinos pagrindiniu švelninamuoju veiksniu, kuriuo būtų paaškinamas Belgijoje susidaręs atotrūkis nuo skolos mažinimo kriterijaus. Iš tiesų, numatoma, kad nominalusis ekonomikos augimas išliks stabilus per visą prognozės laikotarpį. Belgijos pažanga vykdant 2018 m. šaliai skirtas rekomendacijas nedidelė, tačiau žvelgiant iš daugiametės perspektyvos pastaraisiais metais šalis ėmėsi svarbių struktūrinių reformų, kad padidintų pensijų sistemos tvarumą ir pertvarkytų mokesčių sistemą ir darbo rinką, be kita ko, darbo užmokesčio indeksavimą, ir taip paremtų konkurencingumą.

Ciklinės sąlygos, potencialus augimas ir infliacija

Po pasaulinio ekonomikos nuosmukio 2009 m. Belgijos ekonomika pasirodė esanti gana atspari. BVP greitai pasiekė prieš krizę buvusį lygį. Tačiau po 2010 ir 2011 m. ekonomikos atsigavimo sekė sąstingis – 2012 ir 2013 m. BVP augimas buvo lygus nuliui. 2014 ir 2015 m. stebėtas staigus augimas, siekęs atitinkamai 1,4 % ir 1,7 %, 2016 m. šiek tiek sumažėjo iki 1,5 % dėl silpnesnės išorės aplinkos ir neigiamo, nors ir laikino saugumo padėties poveikio, susijusio su 2016 m. kovo mėn. teroristiniais išpuoliais. Todėl 2017 m. augimas atsigavo ir pasiekė 1,7 %. Tačiau 2018 m. jis vėl sumažėjo iki 1,4 %, o 2019 ir 2020 m. turėtų dar sumažėti iki 1,2 %, nes didelę vidaus paklausą 2019 ir 2020 m. atitinkamai atvers mažėjantis ir neigiamas grynasis eksportas.

Apskaičiuota, kad potencialus Belgijos augimas 2016–2019 m. vidutiniškai bus 1,3 %. Šis sulėtėjimas, palyginti su padėtimi iki 2009 m., yra plataus masto, nes patvirtina, kad ilgalaikė

¹³ 2018 m. fiskalinio tvarumo ataskaita, 2 tomas. Šalies analizė. Prognozės pradedamos Europos Komisijos 2019 m. žiemos prognoze, kurioje darant prielaidą, kad politika nesikeis, prognozuojama, kad struktūrinis pirminis balansas nesikeis (išskyrus su senėjimu susijusias išlaidas) ir bus kaip paskutiniiais prognozės metais (2020 m.). Pagrindinis scenarijus pagrįstas šiomis ilgalaikėmis makroekonominėmis prielaidomis: potencialus BVP augimas išlieka apie 1,2 %; vidutiniu laikotarpiu infliacija ir BVP defliatoriaus pokytis stabilizuojasi ties 2 % riba; ilgalaikės palūkanų normos, taikomos naujiems ir pratęstiems skolos vertybiniais popieriams, iki 2027 m. priartėja prie 3 % realiąja verte, o trumpalaikės palūkanų normos – prie vertės, atitinkančios ilgalaikę palūkanų normą ir istorinę (ikikrizinę) euro zonos pelningumo kreivę (taip pat žr. Europos Komisija, 2012 m.). Prognozuojamos su senėjimu susijusios išlaidos apskaičiuotos remiantis 2018 m. ataskaita dėl senėjimo.

bendro gamybos veiksnių našumo (kuris, kaip apskaičiuota, pastaraisiais metais stabilizavosi ir išlieka nedidelis) mažėjimo tendencija išlieka, mažėja darbo jėgos indėlis į potencialų augimą (dėl lėtesnio darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus didėjimo) ir sukaupiama šiek tiek mažiau kapitalo. Apskaičiuota, kad 2017 m. neigiamas gamybos apimties atotrūkis mažėjo, palyginti su -1,6 % žemiausia riba 2013 m. Numatoma, kad 2019–2020 m. jis išliks teigiamas ir stabilus – 0,2 % BVP.

Palyginti nedidelis nominaliojo BVP augimas iki 2015 m. turėjo svarų poveikį tų metų skolos santykio su BVP raidai, didindamas struktūrinį koregavimą, reikalingą siekiant užtikrinti, kad skolos santykis ir toliau stabiliai mažėtų, kaip reikalaujama pagal skolos kriterijų. Be to, pirminį balansą taip pat paveikė tos ciklinės sąlygos, kurios veikė valstybės skolą.

3 lentelė. Makroekonominiai ir biudžeto pokyčiai^a

	2015	2016	2017	2018	2019		2020	
	COM	COM	COM	COM	COM	SP	COM	SP
Realusis BVP (% pokytis) ^b	1,7	1,5	1,7	1,4	1,2	1,3	1,2	1,4
BVP defliatorius (% pokytis)	1,0	1,8	1,7	1,2	1,5	1,7	1,6	1,6
Potencialusis BVP (% pokytis)	1,2	1,3	1,3	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3
Gamybos apimties atotrūkis (%)	-0,3	-0,1	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2
Valdžios sektoriaus bendroji skola	106,4	106,1	103,4	102,0	101,3	100,6	100,7	98,5
Valdžios sektoriaus balansas	-2,4	-2,4	-0,8	-0,7	-1,3	-0,8	-1,5	-0,2
Pirminis balansas	0,6	0,4	1,6	1,6	0,8	1,3	0,5	1,8
Vienkartinės ir kitos laikinosios	0,1	0,0	0,5	0,6	0,0	0,0	0,1	0,0
Valdžios sektoriaus bendrojo pagrindinio	2,3	2,2	2,2	2,4	2,4	2,4	2,5	2,4
Pagal ciklą pakoreguotas balansas	-2,2	-2,3	-1,0	-0,8	-1,4	-0,9	-1,6	-0,3
Pagal ciklą pakoreguotas pirminis	0,8	0,5	1,5	1,4	0,7	1,2	0,4	1,6
Struktūrinis balansas ^c	-2,3	-2,3	-1,4	-1,4	-1,4	-0,9	-1,8	-0,3
Struktūrinis pirminis balansas	0,7	0,6	1,0	0,9	0,7	1,2	0,3	1,6
Pastabos:								
^a Proc. BVP, nebent nurodyta kitaip.								
^b Patikslinta pagal kalendorių tik SP.								
^c Pagal ciklą pakoreguotas balansas atėmus vienkartines ir kitas laikinasias priemones.								
Šaltinis: 2019 m. stabilumo programa (SP) ir Komisijos 2019 m. pavasario								

Tačiau nuo 2016 m. makroekonominės sąlygos gerėja, todėl nebegali būti toliau laikomos pagrindiniu švelninamuoju veiksniu aiškinant atotrūkį nuo skolos kriterijaus (1,1 % BVP 2018 m., atsižvelgiant į grindžiamą praeities rezultatais konfigūraciją). Po užsitęsusio mažo vidaus kainų augimo laikotarpio iki 2015 m., infliacija Belgijoje ėmė augti: 2017 m. siekė 2,2 %, o 2018 m. – 2,3 %. Numatoma, kad BVP defliatoriaus augimas paspartės nuo 1,2 % 2018 m. iki 1,5 % 2019 m. ir 1,6 % 2020 m., bet nesisieks 2016 ir 2017 m. lygio (atitinkamai 1,8 % ir 1,7 %). Numatoma, kad nominaliojo BVP augimas šiek tiek padidės nuo 2,6 % 2018 m. iki 2,8 % 2019 ir 2020 m. ir išliks mažesnis nei 2016 m. (3,1 %) ir 2017 m. (3,4 %).

Mažėjančios palūkanų normos sudarė palankias sąlygas biudžeto konsolidavimui. Belgijos valstybės skolos numanoma nominalioji palūkanų norma pastaruosius du dešimtmečius nuolat mažėjo ir pastaraisiais metais ši tendencija spartėjo. Todėl valdžios sektoriaus palūkanų išlaidos kaip BVP dalis toliau mažėjo. 2008–2018 m. palūkanų išlaidos sumažėjo maždaug 1,6 procentinio punkto BVP ir tas mažėjimas siekė 0,4 procentinio punkto BVP 2017 m. ir 0,1 procentinio punkto BVP 2018 m. Mažėjant palūkanų išlaidoms 2018–2019 m. struktūrinis balansas buvo stabilus, o struktūrinis pirminis balansas 2018 ir 2019 m. blogėjo (atitinkamai -0,1 ir -0,2 procentinio punkto). 2019 m. stabilumo programoje pateikta

jautrumo analizė rodo, kad linijinis pelningumo kreivės padidėjimas 100 bazinių punktų reikštų 0,03 % BVP didesnes išlaidas 2019 m., kurios 2022 m. pakiltų iki 0,25 % BVP¹⁴, tačiau su sąlyga, kad palūkanų mokėjimai pagal pagrindinį scenarijų mažės. Tai parodo riziką, būdingą konsolidavimo strategijai, kurioje pernelyg kliaunamasi nenumatytais pajamomis, atsirandančiomis dėl mažesnių palūkanų išlaidų.

Struktūrinės reformos

2015 m. sausio 13 d. komunikate Komisija, laikydamasi SAP nustatytų taisyklių, pabrėžė veiksmingo struktūrinių reformų įgyvendinimo, investicijų ir fiskalinės atsakomybės ryšį remiant darbo vietų kūrimą ir augimą.

2019 m. šalies ataskaitoje padaryta išvada, kad Belgija padarė nedidelę pažangą laikydamasi 2018 m. šaliai skirtų rekomendacijų. Nedidelė pažanga padaryta paskirstant fiskalinius tikslus tarp įvairių valdžios lygmenų taip, kad būtų galima užtikrinti jų vykdymą, ir gerinant viešųjų išlaidų struktūrą. Priešingai nei 2018 m., kai visais valdžios lygmenimis susitarta pasiekti vidutinio laikotarpio tikslą iki 2020 m., šiemet Derinimo komitetas¹⁵ atsižvelgė tik į bendrą stabilumo programos kryptį siekiant vidutinio laikotarpio tikslo iki 2021 m. (t. y. jis oficialiai programos nepatvirtino). Be to, kaip ir anksčiau, nepasiektas joks oficialus įsipareigojimas dėl metinių fiskalinių tikslų, kuriuos pasiskirstytų įvairūs kiekvieno subjekto padaliniai. Taip pat atsižvelgdamas į tai, kad nuo 2018 m. gruodžio mėn. pagal nacionalines konstitucines normas ir (arba) konvencijas Belgijos vyriausybė neturi visų biudžeto galių, komitetas nusprendė stabilumo programoje nurodytus fiskalinius tikslus vadinti orientaciniais. Kalbant apie išlaidų peržiūras, Flandrijos regionas vykdo bandomąją programą, kuria siekiama jas įtraukti į biudžeto sistemą kaip struktūrinį elementą. Federalinė vyriausybė rengia strateginį planą, kad įtrauktų išlaidų peržiūras į savo biudžeto procesą. Tačiau iki šiol federaliniu lygmeniu išlaidų peržiūra nebuvo atlikta, nepaisant to, kad labai reikia perskirstyti išlaidų prioritetus. Tuo tarpu Nacionaliniame strateginių investicijų pakte prognozuojama, kad iki 2030 m. investicijos į infrastruktūrą padidės 150 mlrd. EUR, iš jų 82,5 mlrd. EUR būtų privačiojo sektoriaus lėšos. Nors bendruomenės pradeda laipsniškai vykdyti plataus masto švietimo reformas (pvz., kurios apima kelis Flandrijos bendruomenės ir prancūzų bendruomenės „Pacte d'Excellence“ sektorius), pažanga profesinio mokymo srityje ir remiant teisingumą yra nedidelė. Nedidelė pažanga padaryta skatinant investicijas į žiniomis pagrįstą kapitalą, net jei priemonių taikymo mastas regionų, bendruomenių ir federaliniu lygmenimis skiriasi. Sektorių reglamentavimo pažanga, įskaitant mažmeninės prekybos sektoriaus veikimo gerinimą, apskritai buvo nedidelė. Tam tikri profesinių paslaugų reglamentavimo apribojimai toliau trukdo konkurencijai.

Šalies ataskaitoje taip pat pabrėžiamos priemonės, kuriomis remiamos naujausios darbo vietų kūrimą užtikrinančio ekonomikos augimo priemonės, pasitelkiant didesnę konkurencingumą, įskaitant mokesčių perkėlimą; susijusi darbo rinkos reforma, kuria, be kita ko, remiama darbo užmokesčio augimo mažinimo politika, taip pat įmonių pelno mokesčio reforma. Priimti teisės aktai dėl laipsniško gyventojų pajamų apmokestinimo ir darbdavių socialinio draudimo įmokų mažinimo, pagal kuriuos mažinimas mažesnę darbo užmokestį gaunantiems asmenims yra daugiau nei proporcingas. Toks mažinimas mažą darbo užmokestį gaunantiems asmenims

¹⁴ 2019–2022 m. Belgijos stabilumo programa, p. 21.

¹⁵ Derinimo komitetas (Comité de concertation / Overlegcomité) vienija visas Belgijos vyriausybės siekiant priimti bendrą poziciją dėl bendros kompetencijos arba spręsti vyriausybių tarpusavio nesutarimus.

yra palankus jauniems ir žemos kvalifikacijos darbuotojams, kurių darbo užmokestis paprastai yra mažesnis, o užimtumo rodiklis taip pat yra žemiausias; taigi taip remiamas kai kurių pažeidžiamiausių grupių aktyvumo skatinimas. Tačiau Belgijoje darbo jėga kaip gamybos veiksnys ir toliau labai apmokestinama. Nors dėl mokesčių perkėlimo sumažėjo labai mažas pajamas gaunančių asmenų mokesčių pleištas (pajamų mokestis ir darbdavio bei darbuotojo įmokos, sudarantys 50 proc. vidutinio darbo užmokesčio), jis tebėra didžiausias ES vidutinį darbo užmokestį gaunantiems asmenims. Kalbant apie darbo jėgai tenkančią didelę pajamų mokesčio naštą, ją lemia ribotas gyventojų pajamų mokesčių laiptelis ir, nors mokesčių perkėlimas padidino 40 % mokesčių laiptelio bazę, net ir vidutinės pajamas gaunantys asmenys yra apmokestinami pagal didžiausią pajamų mokesčio tarifą. Mokesčių bazės išplėtimas mažinant mokesčių išlaidas galėtų suteikti reikiamų pajamų mokesčių laipteliams padidinti, nes plačiai naudojant mokestines lėšas mažėja Belgijos mokesčių sistemos veiksmingumas. Dėl to dabartinė įmonių pelno mokesčio reforma, kuria siekiama pereiti prie mažesnių teisės aktais nustatytų tarifų sistemos ir mažesnio skaičiaus atleidimo nuo mokesčių lengvatų, padės supaprastinti mokesčių sistemą ir padidinti Belgijos ekonomikos patrauklumą.

Pastaraisiais metais Belgija modernizavo savo valstybinę pensijų sistemą. 2015 m. priimtas pirmasis pensijų reformų dokumentų rinkinys. Reformomis sumažintos ankstyvo išėjimo į pensiją galimybės: dar labiau sugriežtinti tiek ankstyvo išėjimo į pensiją, tiek priešpensiniai reikalavimai ir pailgintas teisės aktais nustatytas pensinis amžius nuo 65 iki 66 metų 2025 m. ir iki 67 metų – iki 2030 m. Dėl šių reformų ir atsižvelgiant į naujas Visuomenės senėjimo darbo grupės parengtas Belgijos 2018 m. demografinės projekcijas dabar numatoma, kad viešosios išlaidos pensijoms iki 2070 m. padidės 2,9 procentinio punkto BVP, labiausiai per artimiausius du dešimtmečius, palyginti su 3,3 procentinio punkto, planuotais iki jų priėmimo (2013–2060 m. laikotarpiu). Tačiau numatoma, kad tikėtina gyvenimo trukmė pailgės greičiau nei faktinis pensinis amžius. Visų pirma, įvedus ryšį tarp ankstyvo ir teisės aktais nustatyto pensinio amžiaus ir ilgesnės tikėtinės gyvenimo trukmės, po 2030 m. būtų galima sumažinti su visuomenės senėjimu susijusias išlaidas. Be to, kelioms didelėms valstybės tarnautojų grupėms taikomos ankstyvo išėjimo į pensiją sąlygos tebėra palankesnės už standartines sąlygas. Prognozuojama, kad iki 2070 m. viešosios ilgalaikės priežiūros išlaidos padidės 1,7 procentinio punkto BVP, o tai yra daugiau nei vidutiniškai, nes jos jau dabar yra vienos iš didžiausių ES.

Vis dėlto, paskelbus 2019 m. šalies ataskaitą, parlamentas priėmė keletą papildomų priemonių. Tarp jų – susitarimą dėl darbo vietų, kurį sudaro 28 darbo rinkos priemonės, padalytos į du ramsčius: fiskalinį ir socialinį. Priemonės apima naujas paskatas, kuriomis remiamas darbo vietų kūrimas ir užimtumas, skatinamas darbinis mokymas ir įgūdžių tobulinimas, didinamas vyresnio amžiaus darbuotojų dalyvavimas ir suteikiama daugiau judumo galimybių darbuotojams, neapsiribojant jau esamomis judumo išmokos (angl. *cash for car*) galimybėmis. Galiausiai vykdoma viešojo administravimo reforma, tačiau prognozeje nepateikiama kiekybinės informacijos apie jos poveikį.

4.4. Kiti veiksniai, kuriuos Komisija laiko svarbiais

Tarp kitų veiksmų, kuriuos Komisija laiko svarbiais, ypatingas dėmesys skiriamas finansiniams įnašams tarptautiniam solidarumui skatinti ir Sąjungos politikos tikslams pasiekti, susidariusiai skolai dvišalės ir daugiašalės paramos tarp valstybių narių forma finansinio stabilumo užtikrinimo sąlygomis ir skolai, susijusiai su finansų stabilizavimo

veiksmams didelių finansinių sunkumų laikotarpiu (Reglamento (EB) Nr. 1467/97 2 straipsnio 3 dalis).

Sanavimo operacijomis finansų sektoriuje iš dalies paaiškinamas skolos didėjimas nuo 2007 m., kaip aptarta 4.2 skirsnyje. Tiesioginis bendras šių operacijų poveikis skolai 2011 m. pasiekė beveik 7 % BVP, bet nuo 2018 m. sumažėjo iki maždaug 3 % BVP dėl tam tikro įsigyto turto pardavimo ir paskolų grąžinimo. Visi neapibrėžtieji įsipareigojimai, susiję su finansiniam sektoriui suteiktomis garantijomis, yra susiję su „Dexia“. Kol bus visiškai baigtas pertvarkymas, Belgijos valstybė teikia garantijas 51,4 % „Dexia“ įsipareigojimų. 2019 m. balandžio mėn. šios garantijos siekė 7,4 % BVP, t. y. sumažėjo nuo 8,7 % 2016 m. pabaigoje.

Reglamento (ES) Nr. 473/2013 12 straipsnio 1 dalyje reikalaujama, kad šiame pranešime taip pat būtų nagrinėjama, „kiek valstybė narė atsižvelgė į [...] Komisijos nuomonę“ dėl valstybės narės biudžeto plano projekto, kaip nurodyta to paties reglamento 7 straipsnio 1 dalyje. Komisijos nuomonėje dėl Belgijos 2019 m. biudžeto plano projekto nurodyta rizika, kad 2018–2019 m. nebus laikomasi SAP nuostatų. Visų pirma numatoma rizika, kad 2018 ir 2019 m. bus labai nukrypta nuo reikalaujamo koregavimo siekiant vidutinio laikotarpio tikslo, ir rizika, kad bus nesilaikoma skolos mažinimo kriterijaus. Komisija paragino valdžios institucijas sudarant nacionalinį biudžetą įgyvendinti būtinas priemones, kad 2019 m. biudžetas atitiktų SAP, ir nenumatytas pajamas panaudoti tam, kad būtų sparčiau mažinamas valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP. Tačiau 2019 m. federalinis biudžetas parlamente nebuvo priimtas. 2018 m. gruodžio 18 d. atsistatydinus Belgijos ministrui pirmininkui, laikinoji vyriausybė priimdavo vadinamuosius einamųjų reikalų biudžetus. Nuo 2019 m. kovo mėn. parlamentas dar patikslino likusias susitarimo dėl darbo vietų priemones (žr. 4.3 skirsnį).

4.5. Kiti valstybės narės nurodyti veiksniai

2019 m. gegužės 31 d. Belgijos valdžios institucijos pagal Reglamento (EB) Nr. 1467/97 2 straipsnio 3 dalį pateikė dokumentus, susijusius su svarbiais veiksniais (toliau – Belgijos pastabos). Kituose šio pranešimo skirsniuose pateikta analizė jau iš esmės apima valdžios institucijų nurodytus veiksnius.

Belgijos pastabose pabrėžiamas mokesčių perkėlimo ir *susitarimo dėl darbo vietų* poveikis didinant darbo vietų kūrimą, pasitelkus tiek darbo jėgos pasiūlą, tiek paklausą. Kuriant darbo vietas pasiūla mažina tiek darbo jėgos sąnaudas, tiek darbo pajamoms tenkančią našą; o paklausa skatina aktyvesnį dalyvavimą darbo rinkoje, be kita ko, susijusį su laisvomis darbo vietomis tose profesijose, kuriose trūksta darbuotojų. Valdžios institucijų pastabose taip pat nurodoma įmonių pelno mokesčio reforma, dėl kurios labai sumažėjo įmonių, ypač mažųjų ir vidutinių įmonių (MVI), mokesčio tarifas. Jose atkreipiamas dėmesys į strateginį valstybės investicijų planą (*Nacionalinį strateginių investicijų paketą*), kuriame jau buvo nustatytos šešios teminės ir keturios kompleksinės sritys, kuriose naujosios būsimos vyriausybės turės toliau tikslinti investicijas. Galiausiai jose pabrėžiama vykdoma pensijų sistemos reforma ir ankstesnės parlamento kadencijos metu įgyvendintos priemonės, kuriomis siekiama padidinti ankstyvo išėjimo į pensiją amžių ir karjeros sąlygas, taip pat naujos ankstyvo išėjimo į pensiją vėlinimo, tvarkos derinimo, kovos su tam tikromis piktnaudžiavimo formomis ir antrosios pakopos pensijų skatinimo priemonės.

Kiti svarbūs Belgijos valdžios institucijų nurodyti veiksniai: bendras sutarimas Belgijoje mažinti valstybės skolą ir deficitą, kaip matyti iš griežtos biudžetinės drausmės sistemos, kurią laikinoji vyriausybė nustatė 2018 m. gruodžio mėn. Į Belgijos pastabas taip pat

įtrauktas avansinių įmonių pelno mokesčio mokėjimų raidos vertinimas. Visų pirma, pastabose raida išskaidoma į struktūrinę ir vienkartinę dalis. Struktūrinė dalis, be kita ko, priklauso nuo pertvarkytos ir sumažintos sąlyginių palūkanų atskaitymo normos ir didesnio įmonių bendrojo likutinio pertekliaus. Vienkartinė dalis yra susijusi su perėjimu nuo mokesčių apskaičiavimo prie išankstinių mokėjimų dėl didesnių baudų įmonėms, kurios nuo 2017 m. sausio 1 d. neatlieka avansinių mokėjimų. Valdžios institucijos apskaičiavo, kad šios dvi dalys yra vienodo dydžio (50 %).

5. IŠVADOS

Valdžios sektoriaus bendroji skola 2018 m. pabaigoje buvo 102,0 % BVP, t. y. gerokai didesnė už 60 % BVP pamatinę vertę. 2018 m. Belgija nesilaikė skolos mažinimo kriterijaus. Be to, Komisijos prognozėje remiantis prielaida, kad politika nesikeis, numatoma, kad Belgija nesilaikys skolos mažinimo kriterijaus nei 2019 m, nei 2020 m. Darytina išvada, kad, prieš atsižvelgiant į visus svarbius veiksnius, nepanašu, kad 2018 m. skolos kriterijus *prima facie* atitiko Sutartyje nustatytą skolos kriterijų. Pagal Sutartį šiame pranešime taip pat nagrinėti svarbūs veiksniai.

Bendras prevencinės dalies reikalavimų laikymosi vertinimas rodo, kad 2017 ir 2018 m. pagrindinius fiskalinės veiklos rezultatų veiksnius gaubia daug neaiškumų, visų pirma dėl to, kiek pastarojo meto nominaliojo balanso pagerėjimas yra struktūrinio pobūdžio. Negalima atmesti galimybės, kad, net atsižvelgus į tuos neaiškumus, 2017 ir 2018 m. (vertinant kartu) buvo didelis nukrypimas. Kartu, atsižvelgus į tuos neaiškumus, 0,25 % BVP ribos viršijimas bet kuriuo atveju atrodo labai mažas, kad nukrypimas būtų laikomas dideliu. Taigi tuo remiantis nėra pakankamai tvirtų įrodymų, kad būtų galima daryti išvadą, jog 2018 m., taip pat 2017 ir 2018 m. (vertinant kartu) buvo smarkiai nukrypta nuo koregavimo plano siekiant vidutinio laikotarpio tikslo. Vertinama, kad Belgija gali nuo jo šiek tiek nukrypti 2019 m., o 2018 ir 2019 m. (vertinant kartu) ir 2020 m. nuo jo gali labai nukrypti. Todėl nuo 2019 m. turėtų būti imtasi reikiamų priemonių siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi Stabilumo ir augimo pakto nuostatų. Būtų apdairu bet kokias nenumatytas pajamas naudoti tolesniam valdžios sektoriaus bendrosios skolos santykio mažinimui. Be to, nuo 2014 m. Belgijos skolos santykis sumažėjo 5,5 procentinio punkto ir prognozuojama, kad iki 2020 m. jis sumažės dar 1,3 procentinio punkto, nepaisant didelio pastarųjų ir vėlesnių metų skolą didinančio atsargų ir srautų koregavimo.

Belgija padarė pažangą įgyvendindama struktūrines reformas, kurios buvo paskelbtos 2015 m. pradžioje, visų pirma pensijų, konkurencingumo ir apmokestinimo srityse. Kelių iš šių reformų įgyvendinimo pažanga laikoma didele. Numatoma, kad reformos prisidės prie ekonomikos augimo potencialo didinimo ir makroekonominio disbalanso rizikos mažinimo, o tai turės teigiamą poveikį skolos tvarumui vidutiniu ir ilguoju laikotarpiais. Tačiau dėl biudžetui poveikio turinčios vykdytos mokesčių reformos 2017 ir 2018 m. biudžeto būklė pablogėjo. Tačiau 2019 m. gegužės 31 d. Komisijai atsiųstame rašte Belgijos valdžios institucijos pabrėžė savo įsipareigojimą vykdyti struktūrines reformas ir strateginį valstybės investicijų planą.

Šiame pranešime pateiktoje analizėje įvertinami visi svarbūs veiksniai, visų pirma: i) makroekonominės sąlygos, kurios nebelaikomos veiksnium, kuriuo gali būti argumentuojamas Belgijoje susidaręs didelis atotrūkis iki skolos mažinimo kriterijaus; ii) pastaraisiais metais įgyvendinamos augimą skatinančios struktūrinės reformos, iš kurių kelios laikomos

esminėmis ir, kaip numatoma, padėsiančiomis pagerinti skolos tvarumą, nepaisant laikino poveikio biudžetui; iii) tai, kad nėra pakankamai tvirtų įrodymų, leidžiančių daryti išvadą, jog 2018 m., taip pat 2017 ir 2018 m. (vertinant kartu) buvo smarkiai nukrypta nuo Belgijos koregavimo plano siekiant vidutinio laikotarpio tikslo. Apskritai, remiantis dabartine analize, negalima padaryti galutinės išvados, ar laikomasi, ar nesilaikoma skolos kriterijaus, kaip apibrėžta Sutartyje ir Reglamente (EB) Nr. 1467/1997.